

2014

Доклад за изпълнение на Решение на УС на БНБ от 31.07.2014 г.

от

*Елена Здравкова Костадинчев
и Станислав Георгиев Лютов,
квестори на
„КОРПОРАТИВНА ТЪРГОВСКА БАНКА“ АД*

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на правомощията на квесторите, съгласно Закона за кредитните институции и задължителните предписания на БНБ, и представлява доклад за изпълнение на Решение на УС на БНБ от 31.07.2014 г.

Доклад за изпълнение на Решение на УС на БНБ от 31.07.2014 г.

от

*Елена Здравкова Костадинчев и Станислав Георгиев Лютов,
в качеството на квестори на „КОРПОРАТИВНА ТЪРГОВСКА БАНКА“ АД*

В изпълнение на Решение на Управителния съвет на БНБ от 31.07.2014г., с което на основание чл.107, ал.3 от Закона за кредитните институции се дават задължителни предписания на квесторите на КТБ АД, представяме на Вашето внимание настоящия доклад за хода на изпълнение на предписанията, както следва:

1. Действия на квесторите по т.2.1. от задължителните предписания на БНБ.

През периода 01.08.2014 г. - 01.09.2014 г. са предприети следните конкретни действия:

1.1. Създаване на специален екип, който да организира подготовката на кредитните досиета за целите на одиторската оценка, както и да подпомага квесторите в управлението на взаимоотношенията с кредитополучатели.

1.2. Създаване на организация за подготовка на кредитните досиета за целите на одиторската оценка.

1.2.1. Обект на одиторска оценка.

Обект на одиторска оценка са: 177 експозиции на 166 клиента от кредитен, гаранционен и инвестиционен портфейл на банката, в т.ч.:

1) 137 кредитополучателя от кредитния портфейл на банката с общо 488 броя активни кредитни сделки към 29.08.2014 г. по около 380 кредитни договора.

До 01.09.2014 г.:

- двама от кредитополучателите от одитната извадка погасиха изцяло своите кредитни задължения.

2) 25 клиентски експозиции от гаранционния портфейл на банката, като 4 от клиентите фигурират и в списъка с кредитополучатели по т.1).

3) 15 сделки от инвестиционния портфейл на банката (14 броя клиенти), от които 7 сделки с 6 кредитополучателя по т.1).

1.2.2. Извършени действия:

- 1.2.2.1. С цел по-качественото и бързо изпълнение на задълженията беше извършено разпределение на клиентите между определените членове на специалния екип и съответно беше извършено приемо-предаване на наличните в банката клиентски досиета между отговорните лица.
- 1.2.2.2. За нуждите на одиторската оценка и свързания с нея преглед на обезпеченията от правния екип първоначално бяха изготвени и изпратени писма от квесторите до 163 клиента от одиторската извадка с искане за предоставяне на необходимата документация, с приложени към тях списъци с описание на изискваните финансови и правни документи – съгласувано с одиторите. Не бяха изпратени писма до трима клиента от инвестиционния портфейл на банката: за един поради налична публична информация за това дружество, за един е отложено с оглед детайлно обследване на взаимоотношенията между дружеството и банката, за един поради извършена продажба на емисията на 19.06.2014г..
- 1.2.2.3. След изтичането на определения срок в изпратените писма по т. 1.2.2.2. допълнително бяха изготвени и изпратени нови писма от квесторите до 161 клиента от одиторската извадка, съдържащи повторно, настоятелно искане за предоставяне на цялата необходима документация, съгласно нуждите на одиторите и правния екип по прегледа на обезпеченията.
- 1.2.2.4. Освен посоченото по-горе във връзка с нуждите на одиторския процес бяха изготвени и изпратени писма до 157 клиента от одиторската извадка, съдържащи искане за актуализиране на декларациите за икономически свързани лица по смисъла на Закона за кредитните институции.
- 1.2.2.5. Паралелно с посочените по-горе действия бяха правени опити за връзка с клиентите по телефон и/или имейл, както и бяха провеждани срещи с част от тях.

1.2.3. Резултати:

Според извършваната формална проверка на пристигналите в банката документи от страна на представители на одиторските компании до 01.09.2014 г. на хартиен и/или друг носител бяха получени финансови документи и информация, както следва:

1.2.3.1. Статистика на кредитен портфейл:

При одиторската извадка от кредитния портфейл, съдържаща 137 броя клиента с общ дълг към 29.08.2014 г. в размер на 5 284 911 хил. лева:

✚ 28 клиента (20% от общия брой кредитополучатели от извадката) са представили финансови документи, информация, както и Писмо за потвърждение на изпратената информация и документи, с което декларират, че са представили цялата съществена релевантна информация и документация и потвърждават нейната вярност и достоверност. От тях 21 клиента (15% от общия брой кредитополучатели) са представили информация, по всички точки от изпратените им списъци. Общият дълг на посочените 28 клиента към 29.08.2014 г. е в размер на 913.671 млн. лева.

✚ 29 клиента (21% от общия брой кредитополучатели) не са представили финансова информация и документи до 01.09.2014 г. Общият дълг на посочените клиенти към 29.08.2014 г. е в размер на 983.733 млн. лева.

✚ останалите 80 клиента (59% от общия брой кредитополучатели от извадката) са представили документи частично. Обясненията на клиентите са: извършвани данъчни ревизии и проверки от органите на прокуратурата, иззети документи от органите на прокуратурата, смяна на обслужващата счетоводна фирма, поради едностранно прекратяване на договорните отношения от страна на счетоводната фирма и др.

Обобщените резултати към 01.09.2014 г. по вид на представената финансова информация, съгласно изпратените до клиентите списъци, изготвени от одиторите за всички 137 кредитополучателя от одитирания кредитен портфейл са, както следва:

✚ 39 клиента (28% от общия брой кредитополучатели в одиторската извадка) са представили кратко представяне на Дружеството-кредитополучател и Дружествата от неговата група;

✚ 103 клиента (75%) са представили Годишни финансови отчети за 2012 и 2013 г.;

✚ 75 клиента (55%) са представили Годишни финансови отчети към 30.06.2014 г.;

✚ 33 клиента (24%) са представили отчети за управленски цели;

✚ 32 клиента (23%) са представили финансови прогнози;

✚ 28 клиента (20%) са представили бизнес планове;

✚ 27 клиента (20%) са представили информация за заложен в полза на активи;

✚ 27 клиента (20%) са представили информация за заложен в полза на банката вземания;

✚ 23 клиента (17%) са представили информация за заложен в полза на банката предприятия, акции от предприятия и др.;

✚ 28 клиента (20%) са представили Писмо за потвърждение на изпратената информация и документи, с което декларират, че са представили цялата съществена релевантна информация и документация и потвърждават нейната вярност и достоверност;

✚ 30 клиента (22%) са представили актуална Декларация за икономически лица по смисъла на Закона за кредитните институции.

1.2.3.2. Статистика на гаранционен портфейл

При одиторската извадка от гаранционния портфейл, съдържаща 25 броя клиента (4 от клиентите, фигурират и в списъка от 137 кредитополучатели):

✚ 14 клиента (56% от общия брой клиенти от гаранционния портфейл) са представили финансови документи, информация, както и Писмо за потвърждение на изпратената информация и документи, с което декларират, че са представили цялата съществена релевантна информация и документация и потвърждават нейната вярност и достоверност;

✚ 3 клиента (12%) не са представили финансови документи и информация до 01.09.2014 г. - единият от клиентите е от списъка с одитирани кредитополучатели, останалите 8 клиента (32% от общия брой клиенти от одитната извадка от гаранционния портфейл) са представили документи частично.

Обобщените резултати към 01.09.2014 г. по вид на представената финансова информация, съгласно изпратените до клиентите списъци, изготвени от одиторите за всички 25 клиента от одитирания гаранционен портфейл са, както следва:

✚ **19 клиента (76% от общия брой клиенти от одитирания гаранционен портфейл) са представили обща информация за дружеството и свързаните лица;**

✚ 20 клиента (80%) са представили Годишни финансови отчети за 2012 и 2013 г.;

✚ 19 клиента (76%) са представили Годишни финансови отчети към 30.06.2014 г.;

✚ 17 клиента (68%) са представили отчети за управленски цели;

✚ 16 клиента (64%) са представили договори по гарантираните сделки;

✚ 16 клиента (64%) са представили информация за статуса на гарантираните сделки;

✚ 14 клиента (56% от общия брой клиенти от гаранционния портфейл) са представили Писмо за потвърждение на изпратената информация и документи, с което декларират, че са представили цялата съществена релевантна информация и документация и потвърждават нейната вярност и достоверност

✚ 8 клиента (32%) са представили актуална Декларация за икономически лица по смисъла на Закона за кредитните институции.

1.2.3.3. Статистика на инвестиционен портфейл.

При одиторската извадка от инвестиционния портфейл, съдържаща 15 сделки (14 броя клиенти), от които: 7 сделки с 6 кредитополучателя, фигуриращи в и в списъка от 137 кредитополучатели:

- ✚ 4 клиента с общо 5 сделки от одитирания инвестиционен портфейл (33% от общия брой сделки от одитирания инвестиционен портфейл) са представили финансови документи, информация, както и Писмо за потвърждение на изпратената информация и документи, с което декларират, че са представили цялата съществена релевантна информация и документация и потвърждават нейната вярност и достоверност;
- ✚ не бяха изпратени писма до трима от клиентите поради изложените в т.2.1.2. причини;
- ✚ 2 дружества не са представили финансови информация и документи до 01.09.2014 г.

1.2.4. Координация с правните и одиторските екипи.

Чрез създадения специален екип от страна на квесторите се оказва пълно съдействие на правните екипи по прегледа на обезпеченията и одиторските екипи с цел бързото и качествено извършване на възложената оценка на активите на банката и съпътстващото я правно обследване на обезпеченията, както следва:

1.2.4.1. Действия по координация с екипите на трите одиторски компании:

- ✚ Създадена е необходимата организация за осигуряване на нормалното провеждане на одитната оценка от трите избрани одиторски компании;
- ✚ Осигурява се своевременен достъп до всяка налична изискана информация;
- ✚ Ежедневно се поддържа комуникация между одиторските екипи, правните екипи, служителите на банката и одитираните клиенти с цел набавяне на допълнително изисквана информация от одиторите;
- ✚ До 02.09.2014 г. на одиторските екипи са предадени за оценка досиетата на 69 от клиентите от одитната извадка на кредитния портфейл, съдържаща общо 137 клиента.

1.2.4.2. Действия по координация с правните екипи.

Паралелно с извършваните действия по окомплектоването на клиентските досиета ежедневно се оказва пълно съдействие на правните екипи за бързото и качествено извършване на правното обследване, като:

- ✚ Осигурява се своевременен достъп до всяка налична изискана информация;
- ✚ Ежедневно се поддържа комуникация между правните екипи, служителите на банката и одитираните клиенти с цел набавяне на допълнително изисквана информация и/или предприемане на действия във връзка с констатации и препоръки от правните екипи;

✚ До 02.09.2014г. на правните екипи са предадени за правно обследване досиетата на 105 от клиентите от одитната извадка на кредитния портфейл, съдържаща общо 137 клиента. До същата дата през правно обследване са преминали 69 от предадените клиенти. До 05.09.2014 г. ще бъдат предадени и досиетата на останалите клиенти от извадката на кредитния портфейл.

1.2.5. Допълнителни действия на квесторите по обезпечаване на кредитни сделки.

В хода на извършване на гореописаните дейности при констатиране на отстраними недостатъци по обезпечеността на кредитните сделки, респ. изтичащ срок на вписването на обезпечението в съответния регистър, се предприемат действия по учредяване/подновяване на обезпеченията, както следва:

1.2.5.1. Действия на квесторите по учредяване на неучредени обезпечения по действащи договори за кредит.

До 01.09.2014 г. беше договорено с клиентите и бяха учредени договорени (налични в договорите за кредит), но неучредени обезпечения по кредитите на пет клиента.

1.2.5.2. Действия на квесторите по подновяване на обезпечения с изтичащ срок.

Допълнително бяха подновени изтичащи залози, учредени по реда на ЗОЗ на четири клиента.

1.3. Състояние на кредитния портфейл.

1.3.1. Действия на квесторите спрямо длъжници, които не осигуряват редовно обслужване на своите задължения към банката.

1.3.1.1. С цел намаление на просрочията са стартирани процедури по предприемане на следните действия:

✚ Изготвени са и са изпратени от квесторите напомнителни писма до кредитополучателите за плащане на просрочените суми;

✚ Определените отговорни служители провеждат телефонни разговори с клиентите за информирането им по отношение размера на просрочията по ползваните от тях кредити;

✚ Паралелно на клиентите с просрочия по ползваните кредити се изпращат и напомнителни имейли.

1.3.1.2. Едновременно с посочените по-горе действия са провеждани срещи с кредитополучатели, в т.ч. и с клиенти от одитната извадка. През август са проведени множество срещи с кредитополучатели и други клиенти на банката.

1.3.1.3. Отделно от горното е извършен анализ на действащите Вътрешни правила на банката, касаещи процедурите относно принудително събиране на вземанията и обявяване на предсрочна изискуемост (Правилник за кредитната дейност, Правила за работа на Кредитния комитет и др.).

При анализа беше констатирано, че не се налага промяна на вътрешните правила в тази им част. Започна създаването на допълнителна организация на оперативното ниво предвид установената от квесторите ситуация по кредитния портфейл и предстоящите действия по обявяване на предсрочна изискуемост на онази част от портфейла, по отношение на която са налице основанията за това.

1.4. Допълнителни действия на квесторите, свързани с взаимоотношенията им със СГП и БНБ, Управление „Банков надзор“.

Освен предприетите действия във връзка с подготовката на кредитните досиета за целите на одиторската оценка, описани по-горе, част от човешкия ресурс към този екип е ангажиран и с допълнителни действия, свързани с взаимоотношенията на квесторите със СГП и БНБ, Управление „Банков надзор“.

2. Извършени от квесторите действия по т.2.2. от задължителните предписания на БНБ.

В изпълнение на предписанията беше сключен договор за правна помощ с предмет преглед и правен анализ на обезпеченията като част от процеса по окомплектоване и подготовка на кредитните досиета за целите на одиторската проверка. В изпълнение на договора правният екип към датата на настоящия доклад е извършил следните действия:

2.1. Структура и обхват на прегледа.

Работата по прегледа на обезпеченията на кредитните досиета е стартирана на 05.08.2014 г. Обхватът на правния анализ и извършваните проверки на документи и източници е конкретизиран след активна комуникация и няколко срещи, проведени между квесторите, одиторските екипи и юридическия екип, който извършва анализа.

Съгласувана е следната обща структура и обхват на анализа на кредитите на всеки кредитополучател:

- ✚ Общ преглед на сключените договори за кредит – валидност на договора от външна страна, уговорен общ размер, лихва, цел, изменения (анекси), наличие на солидарни длъжници (в това число поръчители);
- ✚ Вид и валидност на предоставените обезпечения по всеки договор за кредит – анализ на уговорените и учредени обезпечения с извод относно валидност на учредяването, извършване на необходимите вписвания;
- ✚ Анализ на нетипични, специфични и рискови за банката клаузи в договорите за кредит;
- ✚ Анализ на основанията за предсрочна изискуемост;
- ✚ Установени общи рискове по отношение на кредитополучателите според електронните системи на Имотен регистър (ИР), Търговски регистър (ТР) и Централен регистър на особените залози (ЦРОЗ) за открити производства по несъстоятелност, наложени запори, и друга публична информация;
- ✚ Информация за тежести върху активите на кредитополучателя, учредени в полза на трети лица според електронните системи на ИР, ТР и ЦРОЗ;
- ✚ Наличие на свързаност с оглед сделки или действия, извършени след 31 май 2014 г.;
- ✚ Обобщени изводи относно обезпеченост на цялостната експозиция към съответния кредитополучател.

Правният анализ ще обхваща извадка от общо около 380 договори за кредит на 137 кредитополучатели.

2.2. Състояние към 02.09.2014 г.

Към 02.09.2014 г. юридическият екип е изготвил чернови на анализи на 184 договори за кредит на около 69 кредитополучателя. Анализите са на етап чернови и ще бъдат завършени след окончателен преглед на всички досиета и получаване на актуални справки от Централния регистър на особените залози, Централният депозитар и корабните регистри и други източници на информация.

2.3. Идентифицирани основни типови проблеми относно съществуването и поредността на обезпеченията.

Към датата на настоящия доклад са констатирани следните типове основни проблеми във връзка със съществуването и поредността на обезпеченията:

- ✚ Предвидени в договорите за кредит, но изобщо неучредени обезпечения. Налице са такива случаи за всички видове обезпечения – различни видове договори за особен залог (вземания от КТБ – 6 случая; вземания от трети лица – 9 случая; залог на търговско предприятие – 5 случая; залог на дялове – 3 случая; залог на вещи 36 случая; залог на акции 3 случая), ипотeki (25 случая), ипотека на кораби (1 случай), поръчителство (1 случай) и др.);
- ✚ Сключени договори за залог на вземания и вещи, но не вписани в ЦРОЗ и/или съответните други регистри по чл. 12, ал. 3 от ЗОЗ – вземания от КТБ – 65 случая; вземания от трети лица – 12 случая; залог на търговско предприятие – 3 случая; залог на дялове – 1 случай; залог на вещи – 13 случая; залог на безналични акции – 1 случай;
- ✚ Почти всички особени залози са вписани по начин, който не обезпечава всички парични вземания, които са предвидени по договорите за кредит и самите договори за учредяване на особения залог. Като обезпечени вземания са вписани само главницата, лихвата и лихвата за забава, но не и останалите по-малки възможни парични вземания (за други неустойки, такси, разноски, комисионни и др.);
- ✚ Налични са вписани залози, които не са първи по ред вземания от КТБ - 74 случая; вземания от трети лица – 3 случая; залог на търговско предприятие – 1 случай; залог на вещи – 6 случая;
- ✚ Налични са вписани ипотeki, които не са първи по ред (14 случая) или които са учредени след като върху ипотекираните имоти е наложена възбрана от друг кредитор, която все още не е заличена (3 случая);
- ✚ Учреден особен залог върху кораби, който е недействителен на основание чл. 4, ал. 1, т. 1 от ЗОЗ – 1 случай;

- ✚ Почти всички разгледани договори за кредит предвиждат като обезпечение особен залог на вземания на залогодателя по сметки в КТБ, без да е предвидено изрично задължение за поддържане на определен размер на наличности по сметките. Особеният залог на вземания по сметки не представлява реално обезпечение върху налична сума в определен размер, защото по правило кредитополучателят може да се разпорежда свободно с наличностите по сметките до пристъпването на принудително изпълнение върху тях;
- ✚ Наличие на данни, че заложен със заложно джиро акции в полза на банката може да са джиросани повторно от залогодателя – 3 случая.

3. Извършени от квесторите действия по изпълнение на т.2.3. от задължителните предписания на БНБ.

Във връзка с възлагане извършването на оценка на активите на КТБ АД на трите избрани от БНБ одиторски фирми – „Ърнст и Янг Одит“ ООД, „Делойт одит“ ООД и „Афа“ ООД получихме от всяка от тях писмо за поемане на ангажимент.

Ангажиментът обхваща предоставяне на професионални услуги и заключения във връзка с анализа и оценката на основни балансови позиции, съгласно принципите на признаване и оценяване на приложимите МСФО към 30.06.2014 г. Предмет на оценка от всяка от трите одиторски компании са извадки от активите на банката, както следва: кредитен портфейл; инвестиционен портфейл на разположение за продажба; портфейл, държан за търгуване; банкови гаранции; имоти; инвестицията на банката в Търговска банка „Виктория“ ЕАД (предишна „Креди Агрикол България“ ЕАД), имоти и др. активи. Оценяваните активи са разпределени между трите одиторски компании.

Одиторските екипи са започнали своята работа, като същите получават кредитните досиета след тяхното окомплектоване от специалния екип, ведно с правното становище по прегледа на обезпеченията.

4. Действия по изпълнение на т.2.4. от задължителните предписания.

По т.2.4. от задължителните предписания действията по изпращане на покана към акционерите за заявяване на интерес и деклариране на възможност за осигуряване на капитал и ликвидна подкрепа са извършени съвместно БНБ.

Отделно от изложеното в настоящия доклад квесторите продължават ежедневното осъществяване на всички останали дейности, включени в техните правомощия съгласно действащото законодателство и предписанията на Централната банка.

5. Извършени от квесторите действия по изпълнение на т.2.5. от задължителните предписания на БНБ.

В изпълнение на т.2.5. от задължителните предписания на БНБ са извършени следните конкретни действия:

✚ Със Заповед №3-1548/05.08.2014 г. е попълнена числеността и персоналният състав на Кредитния комитет на КТБ АД;

✚ Във връзка с класифициране на рисковите експозиции на КТБ АД и установяване на провизии за загуби от обезценки към 31.07.2014 г. на 04.08.2014 г. е взето решение от Кредитния комитет, утвърдено от квесторите, относно това да се спре автоматичната процедура в счетоводната програма за определяне на загубите от обезценки по кредити към НФИ и ДФИ до момента, в който бъдат приети промените във вътрешните правила и процедури за определяне на обезценките по кредитни експозиции, така че обезценките на експозиции със съществени нарушения в обслужването да се определят на индивидуална основа;

✚ Със Заповед №3-1842 от 20.08.2014 г. е приета „Политика за определяне на загуби от обезценка на финансови активи“. При изготвяне на политиката са взети предвид следните обстоятелства:

- Действащата от 2011г. до момента в КТБ „Политика за оценка на кредитния риск на експозициите“ е за установяване на специфични провизии за кредитен риск, съгласно изискванията на Наредба №9 на БНБ;
- Подходящо е запазването на досегашната методология на КТБ АД по отношение на обезценката на редовните експозиции (до 100 хил. лв, без индивидуално значимите) на портфейлна основа;
- Въвеждане на нова методология за определяне на обезценки на индивидуална база.

Тъй като Наредба № 9 на БНБ е отменена от началото на тази година, се избра подход да се приеме изцяло нов документ, в който да се имплементира новата методология и с което да се постигне пълно съответствие с МСФО.

✚ Процесът по събиране на необходимата за анализа информация е стартиран от сформираният екип. Считаме че в резултат на тези дейности одиторските компании ще успеят в срок до 20.10.2014 г. да извършат цялостната оценка на активите на банката. След получаване на одиторските доклади установените загуби за обезценка ще бъдат отразени във финансовите отчети на банката.